

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/31/2012
Identifikačné číslo spisu:	1111224477
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1111224477.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobcu: M. Z., bytom T. XXXX/XX, G., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o dávku v nezamestnanosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. apríla 2012, č. k. 6S/3/2012- 38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. apríla 2012, č. k. 6S/3/2012 - 38, m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej číslo 37967-2/2011-BA zo dňa 4. júla 2011 z r u š u j e a vec vracia žalovanej na ďalšie konanie.
Žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 19. apríla 2012, č. k. 6S/3/2012- 38, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovanej č. 37967-2/2011-BA zo dňa 4. júla 2011, ako aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné č. 5343-2/2011-HE zo dňa 28.apríla 2011. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím č. 37967-2/2011-BA zo dňa 4. júla 2011 žalovaný správny orgán zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné č. 5343-2/2011-HE zo dňa 28. apríla 2011 o nepriznaní nároku na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“).

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobca v období od 1.decembra 2003 do 31.decembra 2010 pracoval v Českej republike a preukázal dobu poistenia v nezamestnanosti v Českej republike od 1.januára 2003 do 31.decembra 2010 (formulár U1 zo 14. februára 2011). Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, detašované pracovisko Medzilaborce, č. k.: MI/2011/07914-6 z 23.februára 2011 bol od 1. januára 2011 zaradený do evidencie uchádzačov o

zamestnanie. Vzhľadom na dĺžku doby zamestnania u zamestnávateľa Kaufland Česká republika, v.o.s., od 1.decembra 2003 do 31.decembra 2010 a ukončenie pracovného pomeru dohodou krajský súd zhodne s názorom žalovaného dospel k záveru, že toto zamestnanie žalobcu bolo stabilné. Keďže žalobca na území Českej republiky, kde si plnil aj daňové povinnosti, býval počas výkonu tohto zamestnania spolu so svojou manželkou v podnájme a rodičov žijúcich na Slovensku navštevoval iba štyrikrát do roka, ani skutočnosť, že žalobca je na území Slovenskej republiky od 22. decembra 2010 spoluvlastníkom bytu v Košiciach, nemala vplyv na správnosť záveru, že počas trvania pracovného pomeru v Českej republike nebolo bydlisko žalobcu zachované na území Slovenskej republiky. Stabilné zamestnanie v Českej republike bolo ukončené z podnetu žalobcu, ktorý pred odchodom do Českej republiky bol na území Slovenskej republiky poistený v nezamestnanosti len tri roky. Nemal teda zachované väzby so Slovenskou republikou, ale naopak začal väzby vytvárať v Českej republike, kde vykonával zamestnanie, plnil daňové povinnosti, z čoho je zrejmé, že českú republiku považoval za štát svojho bydliska.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že sa presťahoval na územie Slovenskej republiky po skončení pracovného pomeru, keďže nebol nikdy do Českej republiky presťahovaný, on tam len býval po dobu nevyhnutnú pre vykonávanie zamestnania. Svoj osobný majetok mal vždy na území Slovenskej republiky, okrem osobných vecí, ktoré bežne potreboval. Skutočnosť, že v Českej republike pracovala aj jeho manželka je podľa jeho názoru náhodná a nie je preukázané, že jeho rodinné väzby boli viazané na územie Českej republiky. Za svojou pôvodnou rodinou, rodičmi a súrodencami prichádzal na územie Slovenskej republiky častejšie ako 4-krát do roka, navštevoval ich vždy počas sviatkov a trávil na Slovensku aj svoju dovolenku v dĺžke 4 týždňov. Skutočnosť, že po narodení dieťaťa zanechal zamestnanie, ktoré zabezpečovalo jeho sociálne istoty a prišiel na územie Slovenskej republiky, je dôkazom toho, že nikdy nestratil rodinné väzby na všetkých členov rodiny a len situácia na pracovnom trhu ho prinútila dlhšie pracovať mimo územia Slovenskej republiky. Podľa jeho názoru podstatnou a rozhodujúcou je tá skutočnosť, že sa nikdy nevysťahoval z územia Slovenskej republiky a iba dochádzal na územie iného členského štátu za účelom výkonu svojho povolania a to na dobu, ktorou bol viazaný podľa pracovnej zmluvy.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na skutočnosť, že žalobca sa na území Českej republiky zdržiaval 7 rokov a pracoval v stabilnom zamestnaní a dlhotrvajúcim zdržíavaním sa na území Českej republiky si podľa názoru žalovanej vytváral žalobca k tejto krajine úplne prirodzené väzby, nakoľko Česká republika bola miestom, kde pracoval ako i trávil svoje mimopracovné aktivity. Spolu so žalobcom bola na území Českej republiky aj jeho manželka, čo preukazuje ešte silnejšiu väzbu k Českej republike. Uvedené nepreváži ani skutočnosť, že žalobca zanechal rodičov na území Slovenskej republiky, ktorých niekoľkokrát ročne navštevoval. Tieto návštevy možno hodnotiť len ako návštevy širšej rodiny, z ktorých sa vracal do svojho stabilného zamestnania a miesta bydliska v Českej republike za svojou rodinnou najbližšou väzbou - manželkou (predtým priateľkou). Preukázanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti žalobcu na Slovensku, žalovaná nespochybnila, ale vníma ho ako skutočnosť, ktorá sa len mala stať väzbou žalobcu po prenesení jeho bydliska z Českej republiky naspäť na Slovensko. Kúpou nehnuteľnosti počas zamestnania v Českej republike žalobca nespochybnilne prejavil svoj záujem mať bydlisko niekedy v budúcnosti na Slovensku. Avšak túto nehnuteľnosť počas zamestnania v Českej republike žalobca prakticky nevyužíval, a to z pochopiteľných dôvodov, keďže sa zdržiaval v Českej republike. Kúpená nehnuteľnosť je prejavom väzby žalobcu, ktorá sa naplno rozvinula až po návrate žalobcu na územie Slovenskej republiky, ale nebola takou silnou väzbou už počas trvania zamestnania žalobcu v Českej republike. Svoje tvrdenie žalovaná opiera aj o rozsudok Európskeho súdneho dvora, zo dňa 17. februára 1977, C 76-76 - Silvana Di Paolo proti Office national de l'emploi. V zmysle uvedeného rozsudku pojem členský štát, v ktorom pracovník býva musí byť obmedzený na štát, v ktorom pracovník aj napriek tomu, že je zamestnaný v inom členskom štáte, naďalej má svoje zvyčajné bydlisko a svoje stredisko životných záujmov. Pri posúdení bydliska je vhodné vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý

rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k názoru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom do 31. augusta 2010) poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej tri roky, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Výnimku z tohto pravidla, ako to uvádza aj žalovaná v preskúmanom rozhodnutí, predstavujú prípady uvedené v článku 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, t.j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území iného členského štátu zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky (v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia).

Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

- a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;
- b) situáciu dotknutej osoby vrátane:
 - i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;
 - ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;
 - iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;
 - iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;
 - v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;
 - vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

Uvedené ustanovenia umožňujú zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Českej republiky do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia v prípade preukázania pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania mimo územia Slovenska.

Nebolo sporné, že žalobca pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebol poistený v nezamestnanosti na Slovensku najmenej tri roky, pretože v posudzovanom období pracoval na území iného členského štátu EÚ, v Českej republike. Správnemu orgánu predložil formulár U1 o dobách, ktoré sa zohľadnia pre priznanie dávok v nezamestnanosti v členskom štáte EÚ zo 14. februára 2011, v zmysle ktorého bol od 1. decembra 2003 do 31. decembra 2010 poistený v zamestnaní na území Českej republiky ako členského štátu EÚ. Preukázaná bola aj skutočnosť, že žalobca v Českej republike ukončil pobyt.

Žalovaná pre nárok na dávku v nezamestnanosti posudzovala otázku zachovania väzieb žalobcu na území Slovenskej republiky na základe údajov, ktoré žalobca vypísal 27. apríla 2011 v dotazníku žalovanej označenom ako "Výhlásenie žiadateľa na účely preukázania bydliska v zmysle článku 65 ods. 2, 3 a 5 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 6883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v platnom znení". Na základe toho, že žalobca navštevoval rodičov, u ktorých mal evidované trvalé bydlisko (a blízkych príbuzných v Slovenskej republike) štyrikrát ročne v období siedmich rokov zamestnania v Českej republike, pričom v Českej republike býval v podnájme, určité obdobie aj s manželkou, dospela k záveru, že žalobca nepreukazuje pevné väzby so Slovenskom a ani bydlisko na území Slovenskej republiky.

Podľa názoru odvolacieho súdu taký záver žalovanej nie je dostatočne podložený. Konanie žalobcu počas pobytu v Českej republike, kde býval v podnájme, podľa názoru odvolacieho súdu nasvedčuje záveru o zachovaní väzieb na Slovensku s úmyslom zachovať si naďalej bydlisko na jeho území. Svedčí o tom najmä to, že dôvodom odchodu do Českej republiky bola zlá situácia na slovenskom trhu práce, žalobca si v priebehu pobytu v Českej republike na území Slovenskej republiky kúpil v októbri 2010 byt, jeho manželka počas tehotenstva bývala na Slovensku. Slovenskú republiku teda žalobca pokladal za "svoje zvyčajné bydlisko a svoje stredisko životných záujmov". Napokon žalovaná ani netvrdila, že žalobca v Českej republike počas svojho zamestnania mal v úmysle zostať v tomto štáte. Je potrebné poznamenať, že z dôvodov rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 17. februára 1977, C 76-76 vyplýva, že bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte.

Z vyššie uvedených dôvodov je odvolací súd toho názoru, že žalobca si aj počas výkonu zamestnania v inom členskom štáte EÚ zachoval centrum svojho záujmu ako aj bydlisko na území Slovenskej republiky, rozhodnutie žalovanej nepovažoval za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 O.s.p.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný žalobca žiadne trovy neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný